

Straff- och arbetsfängelset i Tavastehus.

(Finland.)

(Utdrag ur årsberättelsen för år 1881.)

I. Byggnaderna.

Fängelset är afsedt för till tukthus eller allmänt arbete dömda qvinnor ifrån hela landet.

Hufvudbyggnaderna utgöras af

- a) *En cellflygel*, innehållande i 4 våningar sammanräknadt 77 dagceller samt 3 mindre rum för gemensamhetsfångar, badrum och straffceller m. m. i jordvåningen. Uppvärmes med vatten.
- b) *En flygel*, hvori 138 nattceller i tre våningar inrättats. Uppvärmingen sker genom i korridorerna placerade jernkaminer.
- c) *En äldre ringmur*, sammanbygd med föregående och innehållande skolsal, matsalar och arbetarum m. m.
- d) *Gamla slottet*, daterande sig från Birger Jarls tid. I öfversta våningen inrättas 85 sofceller af jernplåt (boxes). För öfrigt äro fängelsets kyrka och sofrum för gemensamhetsfångarne här belägna.
- e) *Arbetsbyggnaden*, innehållande arbetssalar i nedre och sjukrum m. m. i öfre våningen.
- f) *Södra ringmuren*, upplåten till bostod för befälet m. fl.

II. Fångantalet och fångarnes personliga förhållanden.

	Tuktus- fångar.	Arbet- fångar.
Qvarvarande vid årets början	176	118
Inkomne under året	76	175
Summa	252	293
Afgångne: Efter utstånden straf- eller arbetstid	11	131
På grund af nådiga pardonsplakatet af den 27 Maj 1883	24	17
Afsände till kolonierna i Sibirien	2	2
Aflidne	2	2
	39	152
Qvarvarande vid årets slut	213	141
Summa	252	293
Hela antalet fångdagar	70,463	47,073
Medeltalet fångar om dagen	192.5	128.6
Högsta fångantalet	213	141
Lägsta do.	176	117
Uppgift å <i>fångarnes brott och förseelser:</i>	Qvar- varande	Nykomme
<i>Tuktusfångar.</i>	%	%
Fadermord	0,57	
Dråp och dödsvållande	1,11	2,63
Dråp å barn	2,81	
Förgiftningsförsök	0,57	
Barnamord och försök dertill	44,88	46,05
Delaktighet i barnamord	1,11	
Vållande till sitt fosters död	3,40	7,89
Misshandel å person	1,71	
Blodskam	1,71	
Koppleri och skörlefnad	1,71	11,89
Stöld med eller utan inbrott		
4. resan	10,79	9,17
3. do.	24,43	19,73
2. gången inbrott	0,57	1,32

	Qvar- varande.	Nykomne
Stöld ur bref	1,14	
Nidingsstöld	0,57	
Tillgrepp och förskingring af krono- medel	0,57	
Förfalskning af mynt		1,32
Morbrand	2,26	
<i>Arbetsfångar.</i> Lösdrifveri	97,46	98,86
Aftjenande af värdet för stulet gods	2,51	1,14
Med afseende å <i>straff eller arbetstidens längd</i> voro dömde:		
<i>Tukthusfångar.</i>	Qvar- varande.	Nykomne
	%	%
På lifstid	17,05	10,53
- 12 år	0,57	
Från 8 år och mindre än 12 år . .	16,45	9,22
- 4 - - 8 -	39,21	35,53
- 3 - - 4 -	21,03	32,00
- 2 - - 3 -	3,41	3,94
- 1 - - 2 -	2,28	7,88
<i>Arbetsfångar.</i> På 3 år	6,79	2,29
Från 2 år och mindre än 3 år . .	22,88	9,15
- 1 - - 2 -	27,96	26,29
- 6 månader - 1 -	29,66	39,42
Under 6 -	12,71	22,85
Fångarnes <i>ålder</i> :		
<i>Tukthusfångar</i> 18 år		1,32
19 -		2,63
20 -	1,71	3,95
Öfver 20 och till 25 år	22,73	28,95
- 25 - 30 -	22,16	27,63
- 30 - 35 -	13,06	14,47
- 35 - 40 -	13,06	13,15
- 40 - 50 -	17,62	5,26
- 50 - 60 -	6,82	
- 60 - 70 -	2,84	1,32

	Qvar- varande %	Nykomme %
Öfver 70 år		1,32
<i>Arbetsfångar.</i> 17 år		1,14
18 -	2,53	2,87
19 -	4,23	2,87
20 -	4,23	5,14
Öfver 20 och till 25 år	31,38	29,71
- 25 - 30 -	21,20	20,57
- 30 - 35 -	18,65	14,85
- 35 - 40 -	4,23	9,71
- 40 - 50 -	13,55	12,
- 50 - 60 -		1,14
Födde utom äktenskapet voro:		
Tukthusfångar	10,79	14,47
Arbetsfångar	9,33	8,
<i>Fångarnes tidigare lefnadställning</i>		
<i>Tukthusfångar.</i>		
F. d. föreståndarinna för postexpedition	0,57	
Döttrar till underbefäl och manskap vid militären	1,14	2,64
Hustrur till embetsverks betjente .	0,57	1,32
Enkor, hustrur och döttrar till handt- verkare	5,11	2,64
Hustru till handtverksgesäll . . .	0,57	
Do. till gårdsegare i stad		2,64
Enkor och hustrur till sjöfarande .	2,27	
Do. och do. till bofast allmoge . .	4,56	1,32
Döttrar till do.	6,81	9,17
Tjenstehjon	40,34	42,11
Personer af den lösa befolkningen	32,95	36,84
Prostituerade	5,11	1,32
<i>Arbetsfångar.</i> Hustrur och döttrar till underbefäl och manskap vid militären	2,55	1,71

	Qvar- varande.	Nykomne
Hustrur och döttrar till städers och embetsverks betjente		1,71
Enkor och döttrar till handtverkare	0,85	1,14
Döttrar till handtverksgesäller . . .		1,14
Hustrur till sjömän	0,85	0,57
Enkor och hustrur till bofast allmoge	0,85	1,71
Döttrar till do.	4,25	
Tjenstehjon	9,35	5,15
Personer af den lösa befolkningen .	71,10	61,15
Prostituerade	10,20	25,72

1,51 % af tukthus och 2,12 % af arbetsfångarne bekände sig till den grekisk-katolska *troshälsningen*, de öfrige voro lutheraner.

I afseende å sin äktenskapliga ställning voro af tukthusfångarne 12 % gifta, 7 % enkor och 3 % fränskilda. Motsvarande siffror för arbetsfångarne voro 7, 4 och 2 procent.

Bland de vid årets början kvarvarande hade 14,78 % af tukthus- och 36,44 % af arbetsfångarne förut undergått frihetsstraff eller hållits till allmänt arbete. För de under årets lopp nykomne utgör procenttalet 10,53 för tukthus- och 23,43 % för arbetsfångarne. Samtliga återfälliga tukthusfångar voro dömda för itererad tjufnad.

Till begifna på rusgifvande drycker måste omkring 10 % af tukthus och 25 % af arbetsfångarne räknas.

III. Ordningen och disciplinen.

Uppgift å de af fångarne begångna disciplinära förseelser:

	Tukthus- fångar.	Arbets- fångar.
Sturskhet, olydnad och opassande uppförande mot befäl och be- vakning	13	37
Rymning		1
Kif och slagsmål med medfånge . .	8	12
Bedrägeri och oredlighet	1	1

	Tukthus- fångar.	Arbets- fångar.
Oanständigt uppförande och tal . . .	1	7
Lätja och fusk i arbete	1	
Skadegörelse å eller missvård om fängelsets tillhörigheter		11
Öfverträdelse af förbudet emot tobak	2	1
Icke tillåtet arbete	3	4
Tillgrepp och förskingring af fängel- sets egendom	13	13
Innehafvande af otillättna föremål .	1	2
Mindre förseelser	5	11
Summa	48	100

Förestående förseelser hafva bestraffats med nedan-
nämnda straff följande antal gånger:

	Tukthus- fångar.	Arbets- fångar.
Prygel		1
Mörk cell med vatten och bröd . .		2
Ljus cell med do.	40	80
Ljus cell		1
Kostförminskning		3
Klassnedflyttning	3	
Varning	5	13
Procent af straffade i förhållande till:	%	%
hela fångantalet	13	23
medeltalet fångar	17	52

Af tukthusfångarne bestraffades 25 en gång, 3 två gånger, 3 tre gånger och 2 fyra gånger samt af arbetsfångarne 46 en gång, 16 två gånger, 4 tre gånger, 1 fyra gånger och 1 sex gånger.

Två vaktqvinor hafva under året afskedats och tre på annat sätt bestraffats.

IV. Arbetsverksamheten.

Sammandrag af fängelsets arbetslistor:

	Antal dags- verken.	Medeltal med arbetet sysselsatta fångar.
<i>Utgjorda dagsverken.</i>		
<i>Med inkomst.</i>		
Skrädderi och sömnadsarbeten . . .	19,658	54

	Antal dags- verken.	Medeltal med arbetet sysselsatta fångar.
Skomakeri arbeten	1,363	3
Väfnads, refnings, spolnings, nyst- nings och garnkoknings arbeten	7,124	19
Strumpstickning	3,116	8
Spånad, haspling, häckling och skrubling	27,825	76
Bykning, mangling och strykning . .	2,079	6
Bakning	247	1
Summa	61,412	
<i>Utan inkomst.</i> Skomakeri arbeten .	204	1
Byggnadsarbeten	8,424	23
Diverse hushållsarbeten för fängelsets räkning såsom matlagning, tvätt, städning, renhållning m. m. . . .	16,052	44
Summa	24,680	
<i>Hindrade dagsverken.</i>		
Genom sjukdom	3,409	
- orklöshet eller eljest oförmåga till arbete	5,437	
- sön- och helgdagar	15,950	
- skolundervisning m. m.	5,643	
- vatten och brödstraff eller annan bestrafning utan arbete	1,005	
Summa	31,444	

De till byggnadsarbeten åtgångna dagsverkena hafva användts för de å fängelset under året verkställda nybygg-
nads och byggnadsförändringsarbeten, förnämligast inom
cellflyglarna och slottet.

Arbetstimmarnas antal har i medeltal utgjort 11 för
gemensamhets och 10 för cellfångar.

Inkomsterna och utgifterna för arbetsverksamheten
voro följande:

Bruttoinkomst	Fmk. 43,672, ⁸¹
Utgifter för arbetsmaterial m. m.	- 13,392, ⁷⁵
Kontant behållning	- 28,485, ⁷⁵
Netto behållning	- 30,280, ⁰⁶
Bruttoinkomst af hvarje fånge i förhållande till medeltalet fångar:	
för året	- 136, ⁰¹
för dag	- 0, ³⁷
för arbetsdag	- 0, ⁵¹
för arbetsdag med inkomst	- 0, ⁷¹
Nettoinkomst för arbetsdag med inkomst	- 0, ⁴⁹

De fångarne under året tillerkända sparpennningarne uppgå till Fmk. 3,731, eller 6,³⁴ för hvarje fånge, 0,⁰³ per dag och 0,⁰⁴ för hvarje arbetsdag.

Vid sin frigifning hade under året afgångna fångar i behåll Fmk. 1,772,⁸⁵, hvarutom fångarne fått använda 60 mark af sin sparpennning till understöd för sina barn m. m.

V. Självården och skolundervisningen.

Gudstjenst har hvarje söndag förrättats i fängelsets kyrka, hvarutom fängelsepredikanten två gånger i veckan hållit bibelförklaring och förhör i religionen med fångarne. En gång i månaden har dem lemnats tillfälle att begå nattvarden. Skriftskoleundervisning har meddelats åt 17 fångar, af hvilka 11 admitterats.

Fängelsets skola har under året besökts af 105 tukthus och 118 arbetsfångar. Undervisningen, som meddelats af två lärarinnor under sammanräknadt 42 timmar i veckan, har omfattat biblisk historia, innanläsning, räkning, skrifning, geografi och sång.

Undervisningsmaterialet har utgjorts af 440 finska och 53 svenska läse och läroböcker, 1 jordglob, 9 väggkartor, 40 mindre kartverk, 2 samlingar bibliska planscher och 1 samling zoologiska bilder m. m.

Fängelsebiblioteket omfattade 1,324 volymer, deraf 915 för fångbiblioteket.

VI. Helsevården.

Öfversigt öfver å fängelsets sjukhus vårdade fångar:

Qvarlågo från år 1883	7
Intogos under år 1884	174
Utskrefvos såsom	
friska	142
förbättrade	19
aflidne	4
Qvarlågo till år 1885	16
Summa sjukdagar	3,454

De mest förekommande sjukdomarna hafva varit mag och tarm katarrh, dernäst syfilis.

Dödsorsaken var i två fall tuberkulos, i ett fall sårnader i tarmkanalen och i ett annat fall hjerninflammation.

Under senare hälften af December utbröt plötsligt en typhusepidemi, hvaraf 12 fångar angrepos, men sjukdomens förlopp hade en godartad utgång. Orsaken till epidemin torde böra tillskrifvas vattnet ifrån fängelsets vattenledning, hvars sugrör utmynnar i en nedanför fängelset belägen sjö, der vattenståndet under hösten var ovanligt lågt.

Fyra fall af sinnessjukdom, förorsakade af fysiskt lidande, hafva under året bland fångarne förekommit. Två af dem blefvo något förbättrade.

Medicinalierna för året kostade Fmk. 516.₉₂.

VII. Fångkosten.

Under året har åt fångarne utdelats inalles 119,232 portioner för en sammanräknad kostnad af Fmk. 35,270.₇₆. Medelkostnaden för hvarje portion utgör således Fmk. 0.₂₉.

Extrakost, bestående af mjölk och mannagryn, har, enligt läkarens ordination, utdelats för Fmk. 57.₆₀.

VIII. Inkomster och utgifter.

Fängelsets utgifter och inkomster under året voro följande:

	Fmk.	I förhållande till		
		Hela fängantalet.	Medeltalet fängar.	Summa fängelse-dagar.
<i>Utgifter.</i>				
Aflöningar. . .	35,866, ⁶⁴	65, ⁸¹	111, ⁶⁹	0, ³⁰
Kosthållning. .	35,270, ⁷⁶	64, ⁷²	109, ⁸⁴	0, ³⁰
Beklädnad . .	15,898, ⁰⁸	29, ¹⁷	49, ⁵¹	0, ¹³
Inventarier och smärre reparationer. . .	2,066, ⁸³	3, ⁷⁹	6, ⁴³	0, ⁰¹
Diverse utgifter	13,143, ¹⁷	24, ¹¹	40, ⁹³	0, ¹¹
Arbetsmaterial m. m. . . .	13,392, ⁷⁵	24, ⁵⁷	41, ⁷⁰	0, ¹¹
Sparpenningar .	3,731, ⁰⁰	6, ⁸¹	11, ⁶¹	0, ⁰³
Summa	119,369, ²³	219, ⁰¹	371, ⁷¹	0, ⁹⁹
<i>Inkomster.</i>				
Genom arbetsverksamheten	43,672, ⁸¹	80, ¹³	136, ⁰¹	0, ³⁷
Genom extra inkomster. . .	1,915, ⁹⁰	3, ⁵¹	5, ⁹⁵	0, ⁰¹
Genom bidrag af statsverket	73,780, ⁵²	135, ³⁷	229, ⁷⁵	0, ⁶¹

IX. Tjenstemän och betjente.

Fängelsets tjenstemän och betjente utgöras af direktorn, predikanten, läkaren, bokhållaren, arbetsförestånderskan, 2 lärarinnor, 1 vaktfru, 1 vaktmästare, 1 maskinist, 18 vaktvinnor och 7 vaktknektar.

Bland tjenstemannapersonalen inträffade under året den förändring att undertecknad utnämndes till direktor för fängelset från den 1 Maj. Fyra vaktvinnor hafva antagits i afgångnas ställe.

Kronoborgs slott i April 1885.

P. A. BROFELDT.